

رییس اتاق تهران: نگاه‌های بخش خصوصی یادولتی نباید به محض بروز بحران به سمت تعدیل نیرو بروند پیام اخلاقی به صاحبان بنگاه‌ها

صفحه ۷

روایت رسمی از بحران بارش چرا «دزدیدن ابرها» یک ادعای بی اساس است؟

صفحه ۵

یادداشت - ۱

انرژی، هرمز و تغییر تاکتیک واشگتن

محمود قاضی

تحولات اخیر در بازار جهانی انرژی و افزایش تنش‌ها در خلیج فارس بار دیگر نشان داده است که تنگه هرمز همچنان یکی از مهم‌ترین گره‌های ژئوپلیتیک جهان به شمار می‌رود. در شرایطی که نشانه‌هایی از تغییر تاکتیک در سیاست‌های امریکا (با اعلام آتش‌بس) دیده می‌شود، نقش انرژی و امنیت مسیرهای انتقال نفت بیش از پیش در معادلات سیاسی و اقتصادی منطقه برجسته شده است. بازار جهانی انرژی همواره به تحولات سیاسی و امنیتی حساس بوده است، اما برخی نقاط جغرافیایی به‌طور خاص نقش تعیین‌کننده‌ای در این معادلات دارند. تنگه هرمز یکی از همین نقاط است؛ گذرگاهی راهبردی که بخش قابل توجهی از نفت جهان از آن عبور می‌کند و هرگونه تنش یا نااطمینانی در آن می‌تواند به سرعت بر قیمت انرژی و تصمیمات سیاسی قدرت‌های بزرگ اثر بگذارد. در ماه‌های اخیر، با افزایش تنش‌ها در منطقه خلیج فارس و همزمانی آن با تحولات مرتبط با مذاکرات و فشارهای سیاسی میان ایران و امریکا، بار دیگر موضوع امنیت انرژی در مرکز توجه قرار گرفته است. تجربه سال‌های گذشته نشان داده که بازار نفت نسبت به کوچک‌ترین نشانه‌های ناامنی در مسیرهای انتقال انرژی واکنش نشان می‌دهد. همین حساسیت باعث می‌شود که تنگه هرمز نه تنها یک مسیر حمل‌ونقل دریایی، بلکه ابزاری مهم در معادلات ژئوپلیتیک نیز محسوب شود. افزایش نااطمینانی در بازار انرژی معمولاً نخست خود را در قیمت‌های نفت نشان می‌دهد، اما در صورت نااطمینانی در عرضه نفت، احتمال اختلاف در عرضه نفت را حساس می‌کنند. قیمت‌ها به سرعت واکنش نشان می‌دهد. در چنین شرایطی حتی احتمال بروز بحران نیز می‌تواند باعث افزایش قیمت نفت شود و همین مساله به عاملی برای فشار اقتصادی بر مصرف‌کنندگان بزرگ انرژی تبدیل می‌شود. از همین رو، امنیت تنگه هرمز برای اقتصاد جهانی اهمیتی حیاتی دارد. در این میان، برخی تحلیلگران معتقدند که سیاست‌های امریکا در قبال ایران و منطقه دچار تغییر تاکتیک شده است. این دیدگاه بر این اساس شکل گرفته که واشگتن ممکن است در ظاهر برخی مواضع خود را تعدیل کند، اما در واقع ابزارهای فشار را در قالب‌های متفاوتی به کار بگیرد. به بیان دیگر، تغییر در روش‌ها الزاماً به معنای پایان فشار نیست، بلکه می‌تواند نشانه‌ای از بازتعریف شیوه‌های اعمال آن باشد. یکی از ابزارهایی که در این چارچوب مطرح می‌شود، موضوع انرژی و امنیت عرضه نفت است. بازار نفت به دلیل ماهیت جهانی خود، به سرعت از تحولات سیاسی تأثیر می‌پذیرد و همین امر باعث می‌شود که هرگونه تنش در مناطق تولید و انتقال انرژی به مساله‌ای فراتر از مرزهای منطقه تبدیل شود. به همین دلیل است که رخدادهای خلیج فارس نیز تنها برای کشورهای منطقه، بلکه برای اقتصادهای بزرگ جهان نیز اهمیت دارد. از سوی دیگر، پیام‌های افزایش قیمت انرژی تنها به کشورهای مصرف‌کننده محدود نمی‌شود. اقتصاد بسیاری از کشورهای منطقه نیز به شدت تحت تأثیر نوسانات بازار نفت قرار دارد. افزایش قیمت سوخت می‌تواند فشارهای اقتصادی را در برخی کشورها تشدید کند و حتی به مشکلاتی مانند کمبود انرژی یا افزایش هزینه‌های زندگی منجر شود. این مساله به‌ویژه در کشورهای که وابستگی بالایی به واردات انرژی دارند، نمود بیشتری پیدا می‌کند. در کنار این عوامل خارجی، شرایط داخلی کشورها نیز نقش مهمی در نحوه مواجهه با چنین تحولات پیچیده‌ای دارد. تجربه نشان داده است که در دوره‌های فشار خارجی، انسجام داخلی و اعتماد اجتماعی می‌تواند به یکی از مهم‌ترین منابع قدرت تبدیل شود. هر چه ساختارهای اقتصادی و سیاسی از انسجام بیشتری برخوردار باشند، توان کشورها برای مدیریت بحران‌های خارجی نیز افزایش می‌یابد. همچنین در دنیای امروز، جنگ‌ها و رقابت‌های سیاسی تنها در میدان‌های نظامی یا اقتصادی رخ نمی‌دهند. عرصه رسانه و افکار عمومی نیز به یکی از میدان‌های مهم رقابت تبدیل شده است. شبکه‌های رسانه‌ای، فضای مجازی و جریان‌های اطلاعاتی می‌توانند در شکل‌دهی به برداشت عمومی از تحولات سیاسی نقش تعیین‌کننده‌ای داشته باشند. به همین دلیل، مدیریت روایت‌ها و جلوگیری از تشدید شکاف‌های اجتماعی اهمیت زیادی پیدا کرده است. در مجموع، آنچه امروز در پیرومان بازار انرژی و تحولات منطقه مشاهده می‌شود، نشان‌دهنده پیوند عمیق میان اقتصاد، سیاست و امنیت است. تنگه هرمز در این میان همچنان یکی از نقاط کلیدی این معادله به شمار می‌رود. نقطه‌ای که تحولات آن می‌تواند نه تنها بر قیمت نفت، بلکه بر تصمیمات سیاسی قدرت‌های بزرگ نیز اثر بگذارد.

با عقب نشینی ترامپ، مسیر برای از سرگیری مذاکرات باز می‌شود؟

تمدید یک جانبه آتش‌بس

سوشیال و در حالی که از صبح روز سه‌شنبه اعلام شده بود، معاون وی برای سفر به اسلام‌آباد آمده است، مدعی شد که عاصم منیر، فرمانده ارتش و شه‌باز شریف، نخست‌وزیر پاکستان از وی خواسته‌اند. **صفحه ۲ را بخوانید**

در منطقه، درخواست‌های زیاده‌خواهانه و برخی موضوع دیگر، از جمله موضوعاتی است که ایران آنها را در زمره نقض آتش‌بس اعلام کرد و باین شرایط حضور در دور بعدی مذاکرات را بی‌فایده ترامپ در ادامه پیام خود در تروث

ترامپ مدعی شد: ما آتش‌بس با ایران را تا زمانی که ایران پیشنهاد خود را از ایه دهد و گفت‌وگوها به نحوی پایان یابد، تمدید خواهیم کرد. رفتار امریکا در هدف قرار دادن یک کشتی ایرانی، محاصره دریایی، افزایش تسلیحات

سناریوهای بازار انرژی جهان با بسته ماندن تنگه هرمز به روایت اکونومیست

«وخیم» تا «فاجعه بار»

یادداشت - ۲

یادداشت - ۴

آینده پس از جنگ

تمدن‌ها معمولاً در دل فضاها از میان نمی‌روند، بیشترین تعریف می‌شوند. تمدن ایرانی نیز به نظر می‌رسد در همین مسیر قرار گرفته است. مسیری که نشانه‌های آن امروز بیش از گذشته قابل مشاهده است.

فرج‌الله معماریان

این تحول، محدود به حوزه امنیتی نمانده و به اقتصاد نیز سرایت کرده است. افزایش حساسیت بازارهای انرژی به تحولات خلیج فارس، تغییر در هزینه‌های بیمه و حمل‌ونقل و بازتعریف ریسک در مسیرهای انتقال همگی نشان می‌دهد که پیوند میان ژئوپلیتیک و اقتصاد عمیق تر شده است. این را می‌توان فقط در گزارش‌ها، بلکه در رفتار واقعی بازارها دید. از منظر یک فعال اقتصادی، این تحولات صرفاً در سطح تحلیل باقی نمی‌ماند. این تغییرات را می‌توان در تصمیم‌های روزمره، در احتیاط سرمایه‌گذاران و در فضای عمومی کسب‌وکار لمس کرد، جایی که سیاست و اقتصاد عملاً به هم گره می‌خورند. اگر از زاویه تاریخی نگاه کنیم، چنین مقطعی بی‌سابقه نیستند. در دوره‌های مختلف، فشارها گاه به نقطه‌ای رسیده‌اند که به جای تضعیف، به بازتعریف موقعیت منجر شده‌اند. شاید اکنون نیز در یکی از همان بزنگاه‌ها قرار داریم، هر چند قضاوت درباره آن هنوز زود است. در نتیجه این روند، ایران به تدریج از موقعیت یک بازیگر صرفاً واکنشی برای کاهش ابهام‌های ناشی از خسارات احتمالی، **سوم**، ثبات نسبی در سیاست‌های ارزی و پولی؛ زیرا جهش‌های ناگهانی در این حوزه‌ها می‌تواند هر سیگنال مثبتی را خنثی کند. چهارم، مدیریت صحیح نقدینگی و سازوکار کشف قیمت، به گونه‌ای که بازار دچار قفل‌شدگی طولانی یا اختلال در معاملات نشود. در نهایت، بازگشایی بازار بیش از آنکه یک رویداد اقتصادی باشد، یک نقطه آزمون برای سیاست‌گذاری است. این اقدام می‌تواند به بازگرداندن نقدشوندگی و شفافیت کمک کند، اما به تنهایی تضمین‌کننده رشد یا ثبات نیست. آنچه مسیر بعدی بازار را تعیین می‌کند، ترکیب ثبات سیاسی، انسجام سیاست‌های اقتصادی و اعتماد فعالان به سازوکارهای اجرایی است. بدون این عناصر، بازگشایی صرفاً آغاز دوره‌ای از نوسان خواهد بود؛ با آنها، می‌تواند نقطه شروع بازسازی اعتماد باشد.

نظریه بازی‌ها در میدان واقعیت؛ ورود به لبه آشوب

یعنی مواجهه ایران را ذیل عنوان نظریه تعادل شبه آشوبی (Near-Chaotic) می‌توان دسته‌بندی کرد. هیچ کدام از بازیگرها جنگ تمام‌عیار نمی‌خواهند، اما سیستم تقریباً تحمل خطا ندارد. یک خطای محاسباتی می‌تواند بازی را ناگهان وارد فاز جدیدی کند. مساله این است که توافقی یا تفاهم و... بین طرفین نیاز به انعطاف و دادن امتیازهای واقعی دارد. اگر توافقی شکل نگیرد در گام بعدی بازی، احتمالاً باز هم امریکا به سمت جنگ کامل نخواهد رفت ولی باید توجه داشت که اقتصاد ایران به ثبات و آرامش نیاز دارد. امریکا هر چند واکنشی از خود نشان نمی‌دهد، اما در حال تنظیم نوع خاصی از بازی است. جمهوری اسلامی هم طبیعتاً سعی می‌کند سطح بازدارندگی خود را در سطح موجود حفظ کند یا آن را تقویت کند. می‌توان پیش‌بینی کرد بازی وارد چرخه «اقدام - پاسخ - تنظیم» می‌شود. هر بار سطح تنش کم می‌شود، ریسک سیستم بیشتر می‌شود و حاشیه خطا کمتر (تعادل شکننده با حاشیه خطای نزدیک صفر) در واقع ما در حال تماشای یک بحران مقطعی نیستیم، ما

بشار اللقیس، روزنامه‌نگار و ستون‌نویس روزنامه لبنانی الاخبار استندال جالب توجهی دارد که در نظرم می‌تواند شرایط فعلی ایران در مواجهه با امریکا و اسرائیل را تشریح کند. او معتقد است که جمهوری اسلامی وارد یک نقطه عطف استراتژیک در تقابل با ایالات متحده و اسرائیل شده است. نقطه‌ای که در آن، ادامه فشار، فرسایش و حتی جنگ، از منظر تصمیم‌گیران تهران کم هزینه‌تر از عقب‌نشینی یا تسلیم تلقی شده و مشکلاتی کمتر را متوجه ایران می‌کند. در واقع راهبردی ایران از «بازدارندگی صرف» به سمت جنگ فرسایشی کنترل شده تغییر کرده. در نهایت این روزنامه‌نگار نتیجه می‌گیرد که از نگاه تهران، ورود به یک فاز پرریسک اما فعال، بهتر از ماندن در مسیر فرسایشی یک طرفه اقتصادی و سیاسی است. اما باید دید تأثیر این راهبرد در فضای اقتصادی و نظام و نظامات بازارها چگونه ظهور و بروز دارد یا یاد توجه داشت که این رویکرد ایران تا اینجا

بشار اللقیس، روزنامه‌نگار و ستون‌نویس روزنامه لبنانی الاخبار استندال جالب توجهی دارد که در نظرم می‌تواند شرایط فعلی ایران در مواجهه با امریکا و اسرائیل را تشریح کند. او معتقد است که جمهوری اسلامی وارد یک نقطه عطف استراتژیک در تقابل با ایالات متحده و اسرائیل شده است. نقطه‌ای که در آن، ادامه فشار، فرسایش و حتی جنگ، از منظر تصمیم‌گیران تهران کم هزینه‌تر از عقب‌نشینی یا تسلیم تلقی شده و مشکلاتی کمتر را متوجه ایران می‌کند. در واقع راهبردی ایران از «بازدارندگی صرف» به سمت جنگ فرسایشی کنترل شده تغییر کرده. در نهایت این روزنامه‌نگار نتیجه می‌گیرد که از نگاه تهران، ورود به یک فاز پرریسک اما فعال، بهتر از ماندن در مسیر فرسایشی یک طرفه اقتصادی و سیاسی است. اما باید دید تأثیر این راهبرد در فضای اقتصادی و نظام و نظامات بازارها چگونه ظهور و بروز دارد یا یاد توجه داشت که این رویکرد ایران تا اینجا

رضا غنی‌پور

بازگشایی بازار سرمایه در شرایطی که فضای سیاسی با آتش‌بس یا احتمال تشدید تنش همراه است، لزوماً به معنای بازگشت آرامش یا آغاز روندی مثبت نیست. تجربه بازارهای مالی نشان می‌دهد که در چنین مقطعی، مساله اصلی «باز بودن یا نبودن» بازار نیست، بلکه کیفیت مدیریت عدم قطعیت و نحوه کشف قیمت پس از یک دوره توقف اهمیت تعیین‌کننده دارد. وقتی بازار برای مدتی متوقف می‌شود، خبرها، تحلیل‌ها و نگرانی‌ها در پشت درهای بسته انباشته می‌شوند. در روز بازگشایی، این انباشت به طور فشرده در قیمت‌ها تخلیه می‌شود و معمولاً به شکل نوسان‌های شدید یا شکاف‌های قیمتی خود را نشان

بازار سرمایه در سایه عدم قطعیت

شرکت‌هاست. در شرایط تنش یا آتش‌بس، همه نهادها واکنش یکسانی نشان نمی‌دهند. شرکت‌هایی که آسیب مستقیم دیده‌اند یا با اختلال در زنجیره تامین، صادرات یا واردات روبرو هستند، طبیعتاً با فشار بیشتری مواجه می‌شوند. در مقابل، برخی صنایع ممکن است از تغییرات نرخ ارز یا جایگزینی واردات منتفع شوند، بنابراین نگاه کلی «بازگشایی برابر با سود یا زیان برای همه» تحلیلی دقیق نیست و سرمایه‌گذاران باید به تفاوت‌های بخشی توجه کنند. برای آنکه بازگشایی قابل‌انکاتر و کم‌ریسک‌تر تلقی شود، چند شرط ضروری به نظر می‌رسد: نخست، شفافیت درباره وضعیت نمادهای آسیب‌دیده و چارچوب رسیدگی به آنها. اگر بازار بدانند چه شرکت‌هایی با چه سازوکار و در چه زمانی باز می‌شوند، بخش مهمی از ریسک ذهنی کاهش می‌یابد.

بازگشایی بازار سرمایه در شرایطی که فضای سیاسی با آتش‌بس یا احتمال تشدید تنش همراه است، لزوماً به معنای بازگشت آرامش یا آغاز روندی مثبت نیست. تجربه بازارهای مالی نشان می‌دهد که در چنین مقطعی، مساله اصلی «باز بودن یا نبودن» بازار نیست، بلکه کیفیت مدیریت عدم قطعیت و نحوه کشف قیمت پس از یک دوره توقف اهمیت تعیین‌کننده دارد. وقتی بازار برای مدتی متوقف می‌شود، خبرها، تحلیل‌ها و نگرانی‌ها در پشت درهای بسته انباشته می‌شوند. در روز بازگشایی، این انباشت به طور فشرده در قیمت‌ها تخلیه می‌شود و معمولاً به شکل نوسان‌های شدید یا شکاف‌های قیمتی خود را نشان

بازگشایی بازار سرمایه در شرایطی که فضای سیاسی با آتش‌بس یا احتمال تشدید تنش همراه است، لزوماً به معنای بازگشت آرامش یا آغاز روندی مثبت نیست. تجربه بازارهای مالی نشان می‌دهد که در چنین مقطعی، مساله اصلی «باز بودن یا نبودن» بازار نیست، بلکه کیفیت مدیریت عدم قطعیت و نحوه کشف قیمت پس از یک دوره توقف اهمیت تعیین‌کننده دارد. وقتی بازار برای مدتی متوقف می‌شود، خبرها، تحلیل‌ها و نگرانی‌ها در پشت درهای بسته انباشته می‌شوند. در روز بازگشایی، این انباشت به طور فشرده در قیمت‌ها تخلیه می‌شود و معمولاً به شکل نوسان‌های شدید یا شکاف‌های قیمتی خود را نشان

سرور قاراخانی

بازگشایی بازار سرمایه در شرایطی که فضای سیاسی با آتش‌بس یا احتمال تشدید تنش همراه است، لزوماً به معنای بازگشت آرامش یا آغاز روندی مثبت نیست. تجربه بازارهای مالی نشان می‌دهد که در چنین مقطعی، مساله اصلی «باز بودن یا نبودن» بازار نیست، بلکه کیفیت مدیریت عدم قطعیت و نحوه کشف قیمت پس از یک دوره توقف اهمیت تعیین‌کننده دارد. وقتی بازار برای مدتی متوقف می‌شود، خبرها، تحلیل‌ها و نگرانی‌ها در پشت درهای بسته انباشته می‌شوند. در روز بازگشایی، این انباشت به طور فشرده در قیمت‌ها تخلیه می‌شود و معمولاً به شکل نوسان‌های شدید یا شکاف‌های قیمتی خود را نشان

سامانه پیامکی روزنامه تعادل

به شماره ۳۰۰۰۵۳۲۰ در دسترس شماست
مخاطبان عزیز می‌توانند نظر، انتقادات و پیشنهادهای خود در مورد مطالب مختلف روزنامه را با ذکر جزئیات به این سامانه پیامک نمایند.

ادامه در صفحه ۶